

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/26/2016
Identifikačné číslo spisu:	7112216033
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Pepelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7112216033.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu B. C. L., L., X. XX, L., zást. JUDr. Michal Treščák ml., advokát so sídlom v Košiciach, Slovenskej jednoty 8, Košice proti žalovanému I. L., L., G. 5, zást. JUDr. Mária Bauerová, advokátka so sídlom v Košiciach, Lidické námestie 5, Košice, o zaplatenie 10 000 Eur, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 27CbZm/9/2012-142, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2CoZm/2/2015-171 zo dňa 31. marca 2015 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I rozsudkom č. k. 27CbZm/9/2012-142 zo dňa 5. novembra 2014 rozhodol tak, že zmenkový platobný rozkaz, vydaný dňa 12.9.2012 ponecháva v platnosti. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 1 188,35 Eur.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe návrhu žalobcu zo dňa 19. júna 2012 vydal Okresný súd Košice I zmenkový platobný rozkaz, ktorým žalovanému uložil, aby do troch dní od jeho doručenia zaplatil žalobcovi zmenkovú sumu 10 000 Eur so 6% úrokom ročne zo sumy 10 000 Eur od 21. novembra 2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 33,33 Eur alebo aby v tej istej lehote podal námietky, v ktorých musí uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namieta.

3. Proti zmenkovému platobnému rozkazu podal žalovaný včas námietky, v ktorých uviedol, že zmenka nie je platná od 13. októbra 2010, pretože v tento deň bola pánovi Salatovi odovzdaná suma 10 000 Eur v jeho byte, čo potvrdzuje pokladničný doklad, pričom bol prítomný aj svedok.

4. Súd prvej inštancie v rozhodnutí uviedol, že v konaní žalobca predložil originál vlastnej zmenky, vystavenej žalovaným dňa 20. mája 2010, ktorou sa žalovaný zaviazal zaplatiť A. E., L., L. XX, r.č. XXXXXX/XXXX 10 000 Eur s mandátom splatnosti 20. novembra 2010, splatné miesto Petzwalova 11, Košice, bez protestu. A. E. predmetnú zmenku previedol rubopisom dňa 20. februára 2012 na B. C. L.

5. Z obsahu zmenky vystavenej 20. mája 2010 súd zistil, že zmenka obsahuje všetky náležitosti vlastnej zmenky v zmysle ustanovenia § 75 zákona č. 191/1950 Zb., je preto platnou zmenkou. V konaní nebolo spochybnené, že zmenku vlastnoručne podpísal žalovaný ako vystaviteľ. Žalovaný tvrdil, že uplatňovaná pohľadávka zo zmenky bola už uhradená dňa 13. októbra 2010, čím došlo k zániku jej platnosti.

6. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na ustanovenie § 11 ods. 1, § 17 a § 39 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. / zákon zmenkový a šekový /.

7. Konštatoval, že žalovaný ako vystaviteľ zmenky mohol a v konečnom dôsledku aj mal v zmysle §39 zákona zmenkového a šekového žiadať od majiteľa zmenky, aby vyznačil na zmenke plnenie. Pokiaľ by bol žalovaný zmenkovú sumu zaplatil, bol by majiteľ zmeny povinný mu zmenku vydať a v prípade nevydania zmenky po jej zaplatení mal žalovaný spísať protest pre nevydanie zmenky osvedčujúci toto tvrdenie, čo však žalovaný neurobil, dôsledkom čoho je fikcia, že na zmenku platené nebolo.

8. Súdu nebol predložený originál pokladničného dokladu zo dňa 13. októbra 2010, podľa ktorého už bolo na zmenku platené. Z fotokópie dokladu vyplýva, že v kolónke účel je uvedené vrátenie pôžičky, ďalej vyhotovil B. I. L. I. a podpis príjemcu A. E.. Z tohto dokladu nemožno vyvodiť, že bolo plnené na spornú zmenku, pričom v čestnom prehlásení A. E. prehlasuje, že výdavkový pokladničný doklad s dátumom 13. októbra 2010 s účelom neidentifikovaného vrátenia pôžičky vo výške 10 000 Eur, ktorý vyhotovil B. I. L. nikdy nepodpísal a podpis je sfaľovaný. Pre úplnosť súd uviedol, že podľa oznámenia spoločnosti Ševt zo dňa 22. novembra 2013 predmetné tlačivo evidujú pod skladovým číslom 30 902 7. Tlačivo s impresiou V/11 / impresia slúži na označenie tlačoviny, v tomto prípade tlačív na identifikáciu časového zadávania tlačiva do výroby / majú z tlače dodané 3. júna 2011. Od tohto dňa bolo tlačivo s týmto označením distribuované na predajné miesta, čo nesvedčí pre záver, že výdavkový pokladničný doklad mohol byť vyhotovený dňa 13. októbra 2010.

9. Zo strany žalovaného nebola v konaní vznesená taká relevantná námietka, ktorá by preukázala, že nadobúdateľ zmenky / žalobca / nie je dobromyseľný a zmenka už nie je platná od 13. októbra 2010, pretože p. E. bola odovzdaná suma 10 000 Eur. Žalovaný nepredložil o zaplatení zmenky žiadny relevantný dôkaz, čím neunesol dôkazné bremeno. Vzhľadom na tieto skutočnosti ponechal súd prvej inštancie zmenkový platobný rozkaz v platnosti.

10. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 2CoZm/2/2015-171 zo dňa 31. marca 2015 potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny a v celom rozsahu sa stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie / § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. /.

11. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku nevyplýva pre jej majiteľa povinnosť preukazovať, že mu povinný zmenkovú sumu skutočne dlhuje. Z ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb. je zrejmé, že kto je žalovaný / povinný / zo zmenky, môže vznášať proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom a nie na žalobcovi. Pri kauzálnych námietkach nie je možné prenesenie dôkazného bremena z povinného na oprávneného, keďže by sa tým poprel celý zmysel a účel zmenkového a šekového zákona.

12. Krajský súd tiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 9Cmo/533/2000 z ktorého vyplýva, že námietka proti zmenkovému platobnému rozkazu spočívajúca v tvrdení žalovaného, že žalobcovi nie je nič dlžný, nie je námietkou, ktorá by v zmysle § 17 zákona č. 191/1950 Zb. zbavovala zmenkového dlžníka povinnosti zaplatiť zmenku. Námietky, založené na § 17 zmenkového a šekového zákona, aj keď sú dôvodné, sú len obranou dlžníka proti povinnosti zaplatiť zmenku a nemôžu viesť k neplatnosti zmenky.

13. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že žalovanému bola uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vo výške 278,93 Eur.

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie s poukazom na existenciu vady konania, uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci / § 241 ods. 2 písm. c/ a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci / § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. /.

15. Podľa žalovaného súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd v konaní nevypočul svedkov A. E. a B. E., ktorých v konaní navrhol vypočuť žalovaný. V rozsudku súd uviedol, že výpovede žalovaným navrhnutých svedkov nepovažoval za právne významné a také, bez ktorých by nebolo možné vo veci rozhodnúť, s čím sa stotožnil aj krajský súd. Žalovaný má za to, že minimálne výpoveď p. E. je vo veci právne významná, keďže navrhovaný svedok bol prítomný, keď dňa 13. októbra 2010 bola p. E. zo strany žalovaného odovzdaná suma 10 000 Eur. Žalovaný zároveň poukazuje na skutočnosť, že po právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu zo dňa 31. marca 2015 získal písomný dôkaz - čestné prehlásenie / potvrdenie / B. E. o tom, že dňa 13. októbra 2010 bol osobne prítomný v byte na D. X pri odovzdávaní peňazí 10 000 Eur do rúk osobne p. E. za zmenku. Predmetný dôkaz sa mu podarilo zabezpečiť tak, že ho objavil pri triedení starej dokumentácie. Tento dôkaz by podľa žalovaného bol schopný privodiť iné rozhodnutie vo veci.

16. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. V tejto súvislosti dovolateľ poukazuje na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky / II. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 248/08 / ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Súd oboch stupňov vôbec neodôvodnil, prečo žalovaným navrhované doplnenie dokazovania výsluchom svedkov E. a E. nevykonali a pri posudzovaní uplatneného nároku nepovažovali ich výpovede za právne významné a také, bez ktorých by nebolo možné vo veci rozhodnúť.

17. S poukazom na ustanovenie § 20 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. žalovaný namieta aj nesprávne právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Keďže k prevodu práv zo zmenky indosamentom došlo až po uplynutí lehoty na vykonanie protestu pre neplatenie, v zmysle uvedeného ustanovenia je irelevantné, či zo strany žalovaného bola alebo nebola v konaní vznesená námietka, ktorá by preukázala, že žalobca nie je dobromyseľný.

18. Navrhuje, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2CoZm/2/2015-171 zo dňa 31. marca 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne žiada, aby dovolací súd pred vydaním rozhodnutia o dovolaní odložil vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu.

19. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalovaný namieta odňatie možnosti konať pred súdom, čo odôvodnil tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, a to výsluch svedkov A. a B. E., ktorých žalovaný navrhol v konaní vypočuť. Svedok E. bol na pojednávanie opakovane predvolaný, avšak sa ho ani raz nezúčastnil a svoju neúčastť riadne neospravedlnil. Súd napriek tomu pojednávania niekoľkokrát odročil za účelom jeho výsluchu. Účasť tohto svedka na pojednávaní nezabezpečil ani žalovaný napriek tomu, že mu to bolo uložené súdom. Pokiaľ ide o svedka E., tento sa dlhodobo zdržiaval mimo územia SR, preto žalobca zabezpečil aspoň jeho čestné prehlásenie o tom, že predmetné peniaze od žalovaného nikdy neprevzal a tiež vyhlásenie, že podpis na pokladničnom doklade o zaplatení nie je jeho a tento podpis je sfaľovaný. Originál čestného prehlásenia bol predložený súdu. Aj z obsahu dovolania vyplýva, že žalovaný poukazuje na umelo vykonštruované listinné dôkazy / potvrdenie nájdené pri triedení starej dokumentácie /. Rozhodnutia obidvoch súdov neboli arbitrárne, ale boli riadne odôvodnené a po procesnej stránke nedošlo k pochybeniu ani jedného zo súdov. Žalovaný dňa 12.10.2015 podal v exekučnom konaní Žiadosť o

uzavretie dohody o postupnom splácaní dlhu, v ktorej vyhlásil, že svoj dlh vo výške 10 000 Eur spolu s príslušenstvom a trovami exekúcie a trovami exekúcie splatí postupne v splátkach do 31.12.2015. Vzhľadom na tieto skutočnosti považuje dovolanie žalovaného za bezpredmetné.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky /ďalej aj najvyšší súd / ako súd dovolací / § 32 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok / ďalej aj C. s. p. / po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu / § 424 C. s. p. / zastúpená advokátom / § 429 ods. 1 C. s. p. /, bez nariadenia dovolacieho pojednávania najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom a dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť / § 447 písm. c/ C. s. p. /.

21. Dovolanie žalovaného bolo podané 3. júna 2015. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, podľa § 470 ods. 2 ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Dovovací súd preto postupoval podľa citovaného ustanovenia.

22. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa / §236 ods. 1 O. s. p. /.

23. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. bolo dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. bolo dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak išlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

24. So zreteľom na uvedené ustanovenie preto možno konštatovať, že žalovaným podané dovolanie nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné. Neprípustnosť dovolania v takom prípade znamená, že sa v podstatnej miere zužuje možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov, a teda aj možnosť dovolateľa domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdnom konaní, ktoré sa spájajú s tzv. inou vadou v konaní majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci / § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. / a nesprávnym právnym posúdením veci / § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. /.

25. Ak súdne konanie trpí niektorou z vád, vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť / § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. / musí dovolací súd skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. Dovovací súd preto skúmal, či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosť byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka konania, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

26. Dovolateľ existenciu procesných vád v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdí a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

27. Žalovaný v dovolaní namieta, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom / § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. /, pretože konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo

veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

28. Odňatím možnosti konať pred súdom / § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. sa rozumie vadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka konania, ktoré mu zo zákona vyplývajú.

29. Žalovaný ako dôvod odňatia možnosti konať pred súdom uviedol nesprávne právne posúdenie veci, keďže súdy neúplne zistili skutkový stav veci, došlo k omylu pri aplikácii práva, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

30. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov sa jedná vtedy, ak súd použil nesprávny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval. V súvislosti s námietkami dovolateľa je potrebné uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je relevantným dovolacím dôvodom, avšak na rozdiel od vád, uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., nezakladá prípustnosť dovolania. Právne posúdenie veci je realizáciou vlastnej rozhodovacej činnosti súdu, ktorou sa účastníkovi konania neodnímajú jeho procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Posúdenie, či bol v konaní použitý správny právny predpis a či ho súdy správne interpretovali a či zo správnych skutkových záverov vyvodili správne právne závery by prichádzalo do úvahy až vtedy, ak by dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad sa však v predmetnej veci nejedná.

31. V súvislosti s existenciou vady konania, uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. žalovaný poukazuje aj na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

32. Právo na odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Štruktúru práva na odôvodnenie rozhodnutia rámcovo upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ / žalobca / domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca / žalovaný /, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Citovanú právnu normu bolo potrebné uplatňovať aj v odvolacom konaní / § 211 O. s. p. /. V danej veci sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie / § 219 ods. 2 O. s. p. /, ktoré spĺňalo kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody. Dovolaním napadnuté rozhodnutie preto nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené prípadne ústavne nekomfortné. Skutočnosť, že dovolateľ so závermi, uvedenými v napadnutom rozhodnutí nesúhlasí, nemožno stotožňovať s odňatím možnosti konať pred súdom.

33. Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom ku dňu podania dovolania, najvyšší súd ho odmietol podľa ustanovenia § 477 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje / 451 ods. 3 veta druhá C. s. p. /. O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie / § 262 ods. 2 C. s. p. /.

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.